MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta tal-11 ta' Dicembru, 2003

Citazzjoni Numru. 1455/2001/1

***Elmo Insurance Agency Limited* in rappre\entanza tas-so`jetà estera *Royal & Sun Alliance Insurance p.l.c.*, `essjonarja tad-drittijiet u l-obbligi tas-so`jetà estera *Sun Alliance & London Insurance p.l.c.*, surrogata fid-drittijiet ta' l-assikurati tag]ha Raymond u Josephine konju[i Zammit; u l-istess Raymond u Josephine konju[i Zammit**

versus

Noel Pepe; u b'dikriet tat-3 t'Ottubru 2001 *Atlas Insurance Agency Limited* b]ala a[ent ta' *AXA Insurance p.l.c.* kif surrogata bil-li[i u bil-polza fid-drittijiet ta' l-assikurat tag]ha Noel Pepe da]let fil-kaw\a *in statu et terminis*

Din il-kaw\a hija dwar in`ident tat-triq li se]] fix-Xatt ta' Tas-Sliema fit-30 t'Awissu 1999.

I`-`itazzjoni tg]id illi dak in-nhar, g]al xi l-5.00 *p.m.*, waqt li l-attri`i Josephine Zammit kienet qieg]da ssuq il-vettura tal-marka *Rover* bin-numru LAE 414, proprjetà tag]ha u ta'

l-attur \ew[ha Raymond Zammit, il-vettura tag]ha ntlaqtet minn wara mill-vettura tal-marka *Isuzu*, bin-numru CAJ 247, misjuqa mill-konvenut, u bid-daqqa ntefg]et g]al [o *coach* bin-numru BCY 934, proprjetà ta' terzi, li kienet wieqfa.

Lill-vettura LAE 414, li kienet assikurata ta]t polza *comprehensive* mas-so`jetà assikuratri`i attri`i, saritilha tant ]sara li ma setg]etx tissewwa. Id-danni kienu ta' sitt elef seba' mija u tmienja u sittin lira (Lm6,768), li minnhom l-assikuratri`i batiet sitt elef sitt mija u tmienja u sittin lira (Lm6,668) ta]t il-polza, u l-atturi l-o]ra batew mitt lira (Lm100) li ma jaqg]ux ta]t il-polza.

Billi qeg]din ig]idu illi l-]tija kienet tal-konvenut wa]du, u li g]alxejn sej]ulu biex jag]mel tajjeb g]ad-anni, l-atturi fet]u din il-kaw\a u qeg]din jitolbu illi l-qorti:

1. tg]id illi l-]tija kienet tal-konvenut wa]du, li g]alhekk g]andu jwie[eb g]ad-danni;

2. tillikwida d-danni fis-somma ta' sitt elef seba' mija u tmienja u sittin lira (Lm6,768), b'kollox; u

3. tikkundanna lill-konvenut i]allas sitt elef sitt mija u tmienja u sittin lira (Lm6,668) lill-assikuratri`i u mitt lira (Lm100) lill-atturi mi\\ew[in Zammit.

Talbu wkoll l-ispejje\, fosthom dawk ta' \ew[ittri uffi`jali, u l-img]ax legali mit-22 t'Awissu 1990 [*sic*].

Il-konvenut ressaq dawn l-e``ezzjonijiet:

1. l-in`ident ma se]]x bi ]tija tieg]u i\da bi ]tija ta' l-attri`i Josephine Zammit; u

2. f'kull ka\ hu ma g]andux ibati spejje\ g]ax kien fi trattativi ma' l-atturi sabiex il-kwistjoni bejn il-partijiet tinqata' b'arbitra[[.

B'dikriet tat-3 t'Ottubru 2001 t]alliet tid]ol fil-kaw\a s-so`jetà *Atlas Insurance Agency Limited nomine*, u din ressqet l-e``ezzjoni illi l-]tija kienet ta' Josephine Zammit, u li g]alhekk ma g]andhomx ji[u likwidati danni biex jag]mel tajjeb g]alihom il-konvenut.

L-in`ident se]] hekk:

L-attri`i Josephine Zammit kienet qieg]da ssuq fit-Triq tax-Xatt sejra mill-G\ira lejn Tas-Sliema. Kienet fuq ix-xellug tat-triq u, billi mal-[enb tat-triq quddiemha kien hemm *coach* wieqfa, kellha to]ro[lejn il-lemin. G]alhekk, meta waslet bog]od ta' xi karrozza mill-*coach*, naqqset il-

velo`ità, xeg]let l-*indicator*,]arset mill-mirja, u, billi ma rat lil]add [ej minn warajha,]ar[et lejn il-lemin.

Dak il-]in i\da kien g]addej ukoll il-konvenut mil-*lane* tal-lemin u l-karrozzi]abtu. Il-karrozza ta' l-attri`i]abtet ukoll mal-*coach* li kien wieqaf.

Il-konvenut xehed illi hu kien qed isuq bil-mod fuq il-*lane* tal-lemin u, ftit qabel ma wasal qrib il-*coach*, li kienet quddiemu u lejn ix-xellug tieg]u, qab\itu l-attri`i minn fuq ix-xellug, fittxet li tg]addi mill-ispazju bejnu u l-*coach*, i\da ma rnexxilhiex:]abtet bil-quddiem tax-xellug tal-karrozza tag]ha mal-*coach*, bid-daqqa daret u [iet quddiemu; hu, biex jevitaha [ibed lejn il-lemin u spi``a fuq is-*centre strip* i\da xorta laqat il-vettura ta' l-attri`i wara li din kienet [à]abtet mal-*coach*.

Il-qorti hija tal-fehma illi ma tistax toqg]od fuq il-ver\joni tal-konvenut, li hija x'aktarx konfu\a u xejn probabbli. Madankollu, dan ma jfissirx li l-]tija awtomatikament taqa' fuq il-konvenut; anzi, il-qorti hija tal-fehma illi l-]tija hija ta' l-attri`i li bidlet il-*lane* mix-xellug g]al-lemin u hekk [iet quddiem il-konvenut u]olqitlu emer[enza.

Tassew illi l-attri`i qieg]da tg]id illi qabel ma]ar[et lejn il-lemin]arset fil-mirja u lill-konvenut ma ratux. Tg]id ukoll illi ma ratux g]ax dak il-]in ma kienx hemm u la]aq wasal sa]dejha u]abat mag]ha tant kemm kien qieg]ed i[erri.

Fil-fatt, i\da, il-qorti aktar temmen illi ma ratux g]ax kien fuq il-[enb tag]ha u f'angolu li ma jidhirx mill-mirja. Fil-fatt l-attri`i ma ]arsitx lura; stra]et fuq il-mirja, u x'aktarx li g]alhekk ma ratux. Il-konvenut ma ja]tix g]ax, ukoll jekk kien qed i[erri aktar milli qal, kien g]addej dritt u ma kellux jistenna li l-attri`i sejra to]ro[quddiemu b'dak il-mod.

L-attri`i wkoll ma mxietx bil-g]aqal meta stenniet sakemm tasal daqshekk qrib tal-*coach* biex ti[bed lejn il-lemin. Il-*coach* ratha wieqfa minn tul sew qabel, u kien imissha tibda ta]seb minn qabel biex bil-mod tibdel il-*lane* flok tikser b'angolu qawwi fl-a]]ar.

Il-qorti g]alhekk, billi hija tal-fehma li l-]tija kienet ta' l-attri`i li ma ]aditx il-prekawzjonijiet me]tie[a qabel ma ]ar[et quddiem il-konvenut, taqta' l-kaw\a billi ti`]ad it-talbiet ta' l-atturi u tikkundannahom i]allsu l-ispejje\ tal-kaw\a; l-ispejje\ tas-so`jetà li da]let fil-kaw\a *in statu et terminis*, i\da, t]allashom dik is-so`jetà stess.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------